

Dette Arbejde maa høre op fra de Herrens Side. Naar man hylder og foreslaar at vedtage den privilegerede Valgret her, kan man ikke bekæmpe den paa det politiske Omraade, saa stor en Selvmodsigelse kunne de Herrer ikke gøre sig skyldige i, her ligger det store, politiske Nederlag, at Forfatningen af 1866 er anerkendt, at den er konsolideret paa en saadan Maade, at man ikke længere fra det store ledende Partis Side herhjemme kan rejse Indvendinger derimod. Thi Logik skal der være i alt. Og en Politik, der foreslaar at bevare den privilegerede Valgret, kan hverken paa det ene eller det andet Omraade rejse en Kamp for den almindelige Valgret. Efter at man har anerkendt den privilegerede Valgret som kommunal Samfundsinstitution, kan man ikke længere rejse en Kamp imod den paa det rent politiske Omraade. Derfor har Forfatningen af 1866 ved denne Løjlighed vundet den største Sejr, som den nogen Sinde har vundet i dette Land siden 1866. Jeg tvivler ikke om, at de 50 opad, som Vilhelm Lassen talte om i Kongens Have, have de vundet. De fleste sidde i begge Rigsdagens Ting og have stemt for dette Forslag, men jeg tvivler heller ikke om, at de 50,000 Vælgere ville gaa tabt. Hellere 50 opefter end 50,000 nedefter! Den afdøde Finansminister har undertiden ikke spaaet saa ganske daarligt, i alt Fald saa længe han stod paa Venstres Side.

Paa det Forslag, som nu om faa Minutter foreligger til Afstemning, ser jeg saadan: Reformpartiet tager her højtidelig Afsked med sin Fortid, en Fortid, hvor Partiet stod paa den almindelige Valgrets brede Grundlag, kæmpede derfor og sejrede. Det forbyr mig og bedrøver mig at se dette Parti, der har kæmpet trofast og godt ved Siden af os andre paa den almindelige Valgrets Grund, og som sejrede derpaa i 1901, saa snart, efter at det er kommet til Magten, løbe fra denne sin Grundvold og forraade den Sag, der er Kærnen i al Venstres Politik. Jeg og mine Meningsfæller stemme imod dette Forslag, fordi vi ikke under nogen Betingelse nogen Sinde gaa med til at stemme for privilegeret Valgret.

Ellinger: Paa egne og 6 Kollegers Vegne skal jeg tillade mig at udtale følgende: Rigsdagens Højre har ved sit vidtrækkende Tilbud i Fællesudvalget i Marts Maaned i Fjor tilkendegivet sin alvorlige Villie til en Overenskomst med Regeringen om en ny Ordning af de kommunale Valg.

Den Paastand, at Højres Indrømmelser ere komne for sent, kunne vi saaledes ikke anse for begrundet, da Betingelserne for det Forlig, der nu er sluttet, ere aftalte i Januar Maaned i Aar. I dette Forlig, der er afsluttet uden Højres Medvirkning, skønt Konseilspræsidenten har erkendt, at Højres Indrømmelser vare betydelige, er der ikke taget saadanne Hensyn, at vi kunne give Forslaget i den Skikkelse, hvori der nu skal stemmes om det, vor Tilslutning. Højre maa lægge Hovedvægten paa, at de kommunale Raad faa en saadan Sammensætning og træffe deres Afgørelser efter saadanne Regler, at der herved ydes Sikkerhed for en forsvarlig Kommunalstyrelse og en til alle Sider Hensyn tagende Skatteudskrivning i Særdeleshed. Men vi kunne ikke erkende, at dette tilnærmelsesvis er naaet ved de saakaldte Garantier i dette Lovforslag. Vi ere derfor paa det rene med, at vi ikke kunne paatage os det Ansvar for dette Lovforslags Indhold, som vilde følge med at sige Ja dertil. Vi fralægge os i enhver Henseende et saadant Ansvar.

Paa den anden Side erkende vi, at der nu ikke længere er nogen paavisselig Betingelse til Stede for at opnaa en anden og bedre Ordning af denne Sag end den, der her foreligger for os. Ligeledes indrømme vi, at der ved det afsluttede Forlig er opnaaet visse Forbedringer i det oprindelige Lovforslag, selv om vi maa finde disse Forbedringer utilstrækkelige. Ligeledes erkende vi, at en Forkastelse af Forliget i dette Øjeblik kun vil føre os længere bort fra det Maal, vi under hele Behandlingen af denne Sag have haft for Øje. Det naturligste Udtryk for vor Stilling vil under disse Forhold ved den forestaaende Afstemning være at svare: Stemmer ikke.

Borgbjerg: Vi have nu faaet at vide, at Flertallet af Højre i denne Sal stiller sig paa samme Standpunkt som de Højremedlemmer i det andet Ting, der ved deres passive, neutrale Holdning tillode Forliget at blive gennemført. Det er altsaa faktisk Flertallet af Højre i denne Sal, der staar sammen med det ærede Medlem fra Løvel og hans Flertal. Højres Flertal erkender her, at der, set fra et reaktionært Standpunkt, foreligger saadanne Forbedringer i Forslaget, sammenlignet med det tidligere, at de ikke ville stemme derimod. Hvis deres Stemme gjorde Udslaget, maatte de altsaa stemme derfor, de vilde ikke bringe det til at falde. Jeg tror, at Tre-